

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

A HAZAI SZALLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉSOK, PINCZÉREK ÉS KÁVÉHAZI SEGÉDEK ÉRDEKEIT FELKAROLÓ SZAKKÖZLÖNY.

Megjelenik havonként kétszer, minden hó 5-én és 20-án.

Előfizetési ár:

Épész évre. 12 kor. | Félévre 6 kor.
Háromnegyed évre 9 „ | Negyedre 3 „

LAPTULAJDONOS ÉS KIADÓ:
IHÁSZ GYÖRGY örököse

FELELŐS SZERKESZTŐ:
GYÖKÖSSY ENDRE dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IX., Ferenc-körut 22. Telef.: József 22-81

Kéziratok és előfizetések ide intézendők.

Mozgóképek.

A vendéglősök is megmozdulnak lassan. Az a teméntelen bántás, köpködés, mellyel a napilapok szinte napról-napra kipellengérezik a vendéglősöket: őket is életre hívja, védekezésre szorítja. Ezt bizonyítja a csabai vendéglősök gyűlése a dráguló sör miatt és a »Régi zenélő órához« címzett Budapest—belvárosi vendéglő tulajdonosának nyilatkozata.

Okulásra itt emlékezünk meg e két — eseményről:

I.

Csabai vendéglősök a sördrágítás ellen.

Békéscsaba, szept. 28.

Mint már előre is sejteni lehetett, izgalmas lefolyású volt a vendéglősök csütörtök délutáni értekezlete. Mintegy 20 vendéglős, illetve italmérő jelent meg a »Nádor« szálloda éttermében, hogy megbeszéljék a sörgyárosok és raktárosok újabb merénylete ellen való védekezés módjait. Az értekezletet főként az izgalmassá, hogy a raktárosok részéről jelen volt Fehér Flóris, aki vendéglős is és nagy vehemenciával védelmezte a raktárosok érdekeit az elhangzott támadások ellen. A hosszú vita végén abban állapodtak meg a vendéglősök, hogy egyelőre nem tesznek elhatározó lépést. Kiküldöttek egy bizottságot, hogy az tárgyaljon a raktárosokkal. Az értekezleten, amelyet az összehívók egyike: Schönberger József felkérésére, Reichardt József, a »Nádor« tulajdonosa vezetett, nagyon épületes dolgokat lehetett hallani a sörraktárosok eljárásáról. A kifogásoknak először Schönberger József adott hangot. A raktárosoknak nincs okuk és joguk oly méregdrága áron adni a hordós és üveges sört. Fehér Flóris szerint a raktárosok csak negyedrészt kapják a régi sörmennyiségnek, de azért csak fenn kell tartani az üzemet: személyzetet, kocsit stb. Nincs 5 korona hasznuk sem egy hektoliteren, ha mindent felszámítanak.

Reichardt azt mondta, hogy a raktáros redukálhatja a személyzetet és egyéb kiadásait, ha kevesebb sört kap, de a vendéglős részje a kevesebb sörfogyasztás dacára is megmarad. Pollák Arnold bejelentette, hogy az értekezletre meghívták Kiss László főszolgabíró is, de nem jöhetett el, mert az állomáson a menekültekkel van elfoglalva. Azt üzeni azonban, óáltala, hogy semmi körülmények között nem engedi a raktárosok által kizsarolni a vendéglősöket és a fogyasztókat. Szigorú büntetéssel fogja sújtani őket, valamint azokat a vendéglősöket és italmérőket is, akik üzleteikben túl magas árakat követelnek, főként a menekültektől. Schönberger József indítványozta, hogy küldjön ki az értekezlet egy 5 tagu bizottságot, amely igyekezzék rávenni a raktárosokat, hogy engedékenyebbek legyenek. Pollák Arnold szerint előbb fel kell világosítanunk a kollegákat számadatokkal, hogy mennyit nyerne a raktárosok. Schönberger kimutatta, hogy ha mindent felszámítunk, minden kiadást, a raktárosoknak az újabb emelés dacára sincs

többé egy hektó sör 85.50 koronánál, és ők a hordósör hektójáért 110 koronát követelnek. Ha pedig palackozzák a sört, egy hektóért épen 150 koronát kapnak, mert üveggel együtt 1.10 koronát követelnek egy üveg sört a korcsmárostól. A negyedrésznyi sörből épen annyi hasznat akarnak, mint régen a négyszerannyiból. A korcsmárosok emiatt rengeteg kelemetlenségnek vannak kitéve, ellenségeket szereznek, mert a vendégek azt hiszik, hogy ők a kapzsjak, a drágítók. Fehér Flóris ismét védelmezni próbálta a raktárosokat, de sikertelenül. Inkább vihart aratott. Pollák Arnold szenvedélyes hangon kelt ki a raktárosok ellen. A megyében, sőt az egész országban nincsenek olyan állapotok, mint Csabán. Kijelenti, hogy ha valamelyes orvoslás nem történik, ő nem fog üzletében sört árusítani és hasonló eljárásra buzdította a kollégáit is. A helyeslésből arra lehetett következtetni, hogy sokan gondolkoznak hasonlóképpen. Reichardt József, Fehér Flóris, Pollák Arnold és Kiszely Pál fölszólalásai után az értekezlet kiküldötte az 5 tagu bizottságot, melynek tagjai lettek: Reichardt József, Schönberger József, Pollák Arnold, Kardos Jakab és Bors Simon.

II.

A vendéglősök szava.

A »Magyarország« című napilapban jelent meg ez a cikk. Így: A vendéglői kérdéssel kapcsolatos eredeti levelet kaptunk a »Régi zenélőórához« címzett belvárosi vendéglő jelenlegi tulajdonosától. Anélkül, hogy a kérdéssel ezuttal érdemileg foglalkoznánk, hű szövegében közöljük a levelet:

Igen tisztelt Szerkesztőség! Bocsássanak meg, hogy alkalmatlanokodom, de a tegnapi este megjelent b. lapjuk felbátorít reá. Végre egy emberbaráti hang a mi javunkra! Mi vendéglősök úgy a hatóságok részéről, mint a sajtó részéről úgy vagyunk és lettünk kezelve, mintha csupa gazember, zsványokból állna az összes vendéglős nemzedék! Pedig de nagy tévedésen alapszik ezen felfogás; igaz, vannak a mi szakmánkban rossz emberek, talán több, mint másba, de azért akad tisztességes is. Nekem például nagyon rosszul esik a hatóságok által tanusított rossz indulat! Mi vendéglősök legyünk az áldozati bárányok, éppen mink, akik a legtöbb adót fizetjük, és épp mi rajtunk vannak a legnagyobb terhek, mi rólunk nem gondoskodik senkisé, nekünk, ha török, ha szakad, még pokol fenekéből is elő kell teremteni az üzletünk részére szükséges anyagokat! Minket állítanak oda áldozati bárányoknak! Nem találok elég erős szavakat ezen állapotnak az elítélésére! A vendéglőknek a fele már becsukott, s ha így támogatják, majd be fog csukni valamennyi! Nem a vendéglőkben van a hiba, hanem a hatósági intézkedésekben. Nézzünk csak a sertésvághidra, mióta maximálva lett a sertéshus ára, (pedig már rég történt) egyetlen disznó sem hoztak a vásárra, ennek folytán kénytelen az a hentes vagy nagyvágó bármilyen

uton és áron vidéken vásárolni, hogy vevőit kielégíthesse. Nekünk bizalmasan megmondja, hogy szívesen adok néked portékát, de nézd, annyit fizettem én érte. Hát természetesen, mi is kénytelenek vagyunk érte többet adni, mert elsősorban okvetlen szükségünk van rá és másodsorban nem kívánhatjuk, hogy a mi állandó szállítónk mi ivégettünk ráfizessen! De idáig csak a sertésről szól a panaszom. Most hol van még a sok többi cikk; hol van a sör, amelylyel eddig megkerestük a házbért, a bor olyan drága, hogy a patikában kellene árusítani. Zsirt, cukrot, burgonyát, sőt, petrólumot, rizst, kávé stb. nem is kapni, mi azért mégis megálljuk helyünket és még van szívünk ittyen ebédet is adni (ahol indokolt). Mindezekből kitetszik, hogy nem üldözni, hanem támogatni kellene a vendéglősöket, (persze, csak a tisztességeseket). Nem akarom t. Szerkesztőséget túlságosan igénybe venni, de nagyon hálás volnék, ha ezen halvány szavaim napvilágot látnának. Kiváló tisztelettel: V. L. vendéglős.

*

Végtelen örülünk, hogy vendéglőseink végre megunták a szóvalan türelést és itt-ott felszólalnak: felvilágosítják a nagyközönséget. Talpra is kell állanunk már végtére.

Zsirtalan napok.

(—) Régóta harangozták, régóta ígértették. Végre ez is megérkezett.

De épen azért, mert régóta harangozták a lapok: nem volt meglepetés. Az üzlete jóhírével, ipara tisztességével, neve becsületével törődő vendéglősök foglalkoztak vele, készültek rá, törték a fejüket, hogy — úgy mondjuk — tanulmányozták előre a kérdést, azaz azt a lehetőséget, amivel zsirtalan napon is elő kell és elő lehet állani a vendéglőkben a vendégek elé.

Igy aztán szeptember 25-én a nagyháboruban, az Ur 1916. évében pompás étlapokkal lepték meg vendégeiket a budapesti vendéglősök.

És ez volt a baj!

Vagy talán az is baj lett volna, ha üres tányérok fogadták volna a vendéglőkbe betérő és enniakaró urakat a vendéglősök?

Lehet!...

Lehet, mert szinte megdöbbenő már az a hang, amelylyel a lapok a mi tisztas iparunk üzőivel foglalkoznak. Mi akármit teszünk: az sose jó. Akármit csinálunk, az mindig a közönség megnyuzására való a napilapok szerint.

Valóban hihetetlen, hogy a huszadik század magyar hírlapírói egy nagy testületről büntetlenül olyan módon irkálnak manap, mintha minden vendéglős fegyházviselt ember volna.

Epés tollal most, az első zsirtalan nap után azt firtatta sok irkáló vitéz: ha mi zsir nélkül is olyan pompásan tudunk főzni, minek akkor — egyáltalán a zsir? Mért nem áruljuk el ezt a titkot a polgárságnak is, hogy a polgárok házvezető szegény háziasszonyai is meg tudjanak zsir nélkül is főzni? Akkor egyszerre megoldanánk a zsir-kérdést!

Köszönjük szépen ezt az epés túrszurást. Igazán csuda, hogy bele nem ununk ebbe lassan és ki nem tiltunk vendéglőinkből minden ilyen nivón szellemeskedő ujságocskát.

Egy másik lap arról elmélkedik, hogy milyen borsosan állapították meg a pesti vendéglősök a zsirtalan ételek árát is, pedig eddig a drága zsirra hivatkoztak, mikor az ételek drágasága miatt mentegetődztek a vendéglősök! Sőt pompásnak hitt viccet is gyártott a zsirtalan étlaphoz valamelyik szellemes ifju riporter s a vice szájaize szerint a vendéglősök a zsirtalan napot is áremelésre használták fel és akkor is emelni fogják újra az árakat, ha majd a zsirtalan napot „kirendelik“ a vendéglők konyhájából.

Hírlapíró urak! Végtelen tisztelettel köszönjük, hogy annyit foglaloznak velünk, de talán ez már mégis sok? Talán mégis akad köztünk még becsületes ember is, tisztességes iparos is, szegényt nem csak tollal, de kalácscsal támogató is? Talán mégse úgy van az, hogy a sok ezer magyar vendéglős mind vagy Vácon ült, vagy oda készül? Talán mégis több jószándék, hozzáértés, komolyság és megihatottság vezethetné a sercegő acélpennát, mikor ír?

Talán mégis szükség volna arra az ujságírói akadémiára, ahol ilyesmit is tanítanak? Akkor talán nem hinné olyan sok ujságíró, hogy mindenáron tisztára gazembereket kell szimatolnia mindenütt ezen az árva magyar glóbuson?

Le a kalappal a szolid, fegyelmezett, komoly, tanult ujságíró előtt; de talán ők is vegyék le tisztelettel néha a kalapot az irtózatossággal küzdő vendéglősipar előtt is és seprűzzék ki mindenképp előtt diszes táborukból a mindenáron betyárok szagláló pandurkodókat!

Igy lesz csak valami ebből a szenvedő, szerencsétlen, vérző országból!

A sör nagyarányú megdrágításáról.

Irta: Magyar Lajos.

A budapesti sörgyárosok kartellje f. év szeptember havának elején a következő, — szösz szerint idézett — értesítést küldte összes üzletfeleihez, a budapesti összes kávésházakhoz és vendéglősökhöz:

»T. C.

Az általában fennforgó, állandóan megnehezülő sörtermelési viszonyok ujabban a 2966—1916. M. E. számú kormányrendelettel még súlyosbítottán, az alulirott serfőzdek kénytelenek gyártmányaik árát 1916. szeptember 11-től általánosan fölemelni és pedig a hordósörnél 25 kor. pótlékkal, a pailacksörnél pedig, a 1/2 literes (0. 45 l. jelzésű) és ennél kisebb palacknál palackonként 20 fillér pótlékkal, a 1/2 liternél nagyobb pailackoknál 25 fillér pótlékkal palackonként. Kiváló tisztelettel: Dreher Antal serfőzdei r.-t., Első magyar részvénytársaság, Haggenmacher kőbányai és budafoki sörgyárak r.-t., Kőbányai polgári sörfőző r.-t. és Fővárosi sörfőző r.-t. Kőbányán.«

Az üzletfelek természetesen a legnagyobb megdöbbenéssel vették tudomásul az újabb emelés tényét, amely meglehetősen váratlanul sújtott le rájuk és még inkább elszörnyűködtek, mikor az emelés hatalmas mérvét, — amely fantázia nélkül is minden képzeletet felülmúlónak mondható, — behatóbban mérlegelni kezdték.

A söráraknak a háboru tartama alatt nem ez az első emelése, siettek azt már régebben felemelni a javarészt idegenből ideszakadt és itti meggazdagodott jó étvágyú sörgyárosok. Legutóbb néhány hónappal ezelőtt emelték az árakat, ez a tényük azonban, — háborus dimenziók szerint mérlegelve, — még elég szerénynek mondható, mert ekkor egy-egy üveg árát csak 7—8 fillérrel emelték. Ugy látszik, hogy azóta, — mivel az étvágy normális szabályozására illetékes tényezők az árdrágítást nem igen vették tudomásul, — még jobban megnövekedett az étvágyuk, úgy, hogy most már a 0.45 literes palack árát kerek 20 fillérrel emelték, ami határt nem ismerő mohóságról tesz immár tanuságot.

Az áremelés a vendéglősöket — és ezek között is különösen a kis existenciájú suttogó legjobban. A közönség telhábordással szokta ugyan fogadni az ilyen zsebbe vágó merész elhatározásokat, de amilyen élénk ez a felhábordás, épp oly gyorsan el is enyészik. Ennek oka főleg abban keresendő, hogy a közönség két részre oszlik. Olyanokra, akik meg tudnak birkózni a magas árakkal, ezek két-három napig tartó kesergés után napirendre térnek a dolog fölött és isszák tovább a sört majd akkor is, ha két korona lesz egy üvegnek az ára; és olyanokra, akik nem bírják pénzzel, ezek kényszerhelyzetben lévén, lemondanak a sörvásról és ezek is napirendre térnek fölötte. A nagyközönség, ez a háboru tartama alatt már annyi keserűségen áthajszolt áldozati bárány, általában könnyen beleszokik minden új rosszba, annál is inkább, mert tapasztalatainál fogva az illetékes tényezők szervező

hatalmába és tehetségébe fektetett bizalmát és hitét már régen elvesztvén, a rendszertelen káosz talaján burjánzó tulkapásokra lelkeleg mintegy elő van készítve. A közönség tehát könnyen napirendre tér, mert hisz a sörvás elvégre nem életfeltétel. De nem így a vendéglősök, akiknél ez egzisztenciális kérdés. A kisebb vendéglősök jó részét könnyen a tönk szélére juttathatja az ilyen merénylet, mert éppen ezek vevőinek nagy része kerül ki abból a polgári középosztályból, amelynek tagjai között igen sokan lesznek, akik vagy teljesen beszüntetik a sör ivását, vagy lényegesen redukálják azt.

Azt mondhatná valaki ellenérvként, hogy hiszen ez a sörgyárakra nézve is jelentékeny kár, mert ha a vendéglősök tömegesen mennek tönkre, akkor a gyáraknak nem lesznek vevők. Csakhogy nem ez a való helyzet, mert megdönthetetlen tapasztalati tény az, hogy ha egy vendéglős ma becsukja üzletét, kinyitja ugyanazt már holnap egy másik, aki makacsul meg van győződve róla, hogy ő szerencsésebb lesz elődjénél. A gyárosnak így megmarad a vevője.

A kevés tőkével dolgozó kis egzisztenciák helyzete annál veszedelmesebb, mert a bor, élelmickek ára, a helyiség és a személyzet bére is igen magas s ezért a kisebb vendéglős idáig is a legnagyobb küzdelmek árán is alig tudta kenyerét megkeresni.

A vendéglősök helyzetét ezenkívül még az is súlyosítja, hogy a közönség, amely a nagybani áraknak a gyárosok részéről történt felemelésének mérvéről tájékozottan nincs, a vendéglősöket szereti a magas árak miatt korholni és őket teszi ezért felelőssé, jól lehet a vendéglős a magas árak mellett kevesebbet keres a sörön, mint keresett békeidőben alacsony árak mellett.

A fentiekben nagyjában vázoltuk a sörárak nagymérvű felemelésének hatását a vendéglősök és ezek között főleg a kisebb egzisztenciák helyzetére. Ha már ez a szomorú hatás, — amely a tisztas polgári középosztályhoz tartozó vendéglősök jókora részét juttatja zilált helyzetbe, de közülök sokat éppen tönkre is tesz, — tényleg meg van és mutatkozik, önkényt előtérbe tolokodik annak a kérdésnek vizsgálata, hogy mennyiben, mekkora mértékben lehet megokolni a sörárak legutóbbi felemelését? Ezt első sorban maguknak a gyárosoknak kellene tudni megokolni, ha olyan eszközökkel és módon dolgoznának, amely a közellenőrzést kiállani képes. Magának az értesítésnek, — amelyet e cikkünk bevezetésében céltudatosan szösz szerint idéztünk, — kellene e megokolást tartalmaznia. Még pedig, tekintve az emelés mérvét, részletes megokolást, olyat, amelyből mindenki megérti, hogy az ily mérvű áremelés tényleg jogos.

Ehelyett az értesítés pusztán csak »az általában fennforgó, állandóan megnehezülő sörtermelési viszonyokra és az ezeket súlyosító kormányrendeletre hivatkozik. El kell ismernünk, hogy a termelési viszonyok minden téren megnehezültek és hogy ezután is fokozatosan súlyosodni fognak még. Nem is az áremelés ténye, csak annak mérve ellen

tiltakozunk itt. Ne gondolja senki, hogy a kitünő üzleti szimattal rendelkező gyárosok a háborus időkben szerzett hosszú tapasztalataik alapján ne lettek volna saját »szent« érdekükben olyan előrelátók, hogy még idejében ne gondoskodtak volna óriási mennyiségű nyersanyagkészlet felhalmozásáról, mikor azt még mérsékelt áron és korlátlan mennyiségben be lehetett szerezni. Annyi olcsón beszerzett készletük van a gyáraknak, hogy abból akár évekig főzhetik a sört akadálytalanul. Nem akarjuk ezzel azt bizonyítani, hogy az eddigi áraknak kellett volna továbbra is megmaradniuk, mert hisz a sörgyártás üzlet és a sörgyárosoktól ekkora puritánságot még álmainkban sem tételezünk fel, annyi azonban bizonyos, hogy a mostani emelés mérvét a gyárosok a nyersanyagok árának emelkedésével meg nem okolhatják és beérhették volna sokkal mérsékeltbb tempóval is.

Tudomásunk van róla, hogy az ezt megelőző legutóbbi emelés alkalmával, — amely pedig ehhez képest csak ártatlan gyermekcsiny volt, — az egyik budapesti gyár máról-holnapra kerek öt millió koronát nyert éppen felhalmozott készlete révén.

A kormányrendelettel takarózni meg éppen egyenes képtelenség. A kormányrendelet ugyanis azt rendeli el, hogy a gyárosok az 1914. és 1915. években termelt mennyiségnek csak 25 százalékát termelhetik, ami csak annyit jelent, hogy a nyersanyag készletekkel takarékoskodni kell. Az áremelést ez a kormányrendelet nem okolja meg.

Természetes, hogy a gyárosok helyzetét a rendelet súlyosítja, mert nem termelhetnek annyit, mint amennyit termelni tudnának. E derék urak azonban — a saját zsebük szempontjából igen bölcsen — gondoskodtak arról, hogy a negyedrésze le szállított termelési üzem mellett is épp olyan üzleti eredményt mutathassanak fel, mint azelőtt, mert körülbelül ilyen arányú az áremelés.

Más szóval: megcsinálták azt az ügyes salto mortálét, amelyből magtudhatja a világ, hogyan lehet negyedrészt annyi munkával ugyanannyit keresni, mint azelőtt.

Tekintve, hogy ez ellen hatósági intézkedés nincs, példájukon fölbuzdulva, bizonyára fognak más téren is hü követők akadni.

Legfőbb ideje volna, ha a hatóságok ki se felnyitnák a szemüket és némi étvágycsillapító kezelésben részesítenék a sok idegenből ideszakadt és meggazdagodott mohó sörgyárost a köz érdekében.

Löwensten M. utoda Horváth Nándor cs. és kir. udvari szállító (IV., Várház-körút 4. Telefon József 39—88 és 39—89. *Evtizedek óta az ország legnagyobb szállodáinak, vendéglőseinek és kávéházainak állandó szállítója.* Fióközlét: IV., Türr István-utca 77. Telefon 11—48.

Iparsó

fagylalt, jegeskávé, hidegkészítmények előállításánál a jég szóására, valamint hűtőkészülékekhez. Minden felvilágosítást és értesítést szóbeli vagy írásbeli kérdészködésre díjmentesen nyújt

A Magyar Királyi Sójóvedék Vezérügynöksége
BUDAPEST, V., Váci-körút 32. sz.

Apró hírek.

Rosenfeld Rezső, Arvam. tb. szolgabírója, a 71. számú cs. és kir. gyalogezred önkéntes szakaszvezetője, f. évi augusztus hó 4-én az orosz harctéren 28 éves korában hősi halált halt. A fiatal hősből Rosenfeld Arnold, árvamegyei ipartársulatunk alelnöke és orsz. szövetségünk igazgatósági tagja egyetlen fiát siratja, meggyéje közéletében kiváló szerepet játszott, nagy műveltsége, és rokonszenves egyéni tulajdonságainál fogva pedig osztatlan rokonszenvenek örvendett. Halála meggyeszetle őszinte részvétet keltett.

Az Olaj- és Zsiradékügyi Bizottság kinevezett tagjai. A kormány most nevezte ki az Olaj- és Zsiradékügyi Bizottság tagjait a következőket: Kiszely Gyula min. oszt. tanácsost a belügyminisztérium részéről, Vázsonyi Jenő máv. igazgató-helyettest, dr. Maly Ferenc kereskedelmügyi min. oszt. tanácsost, dr. Bud János kereskedelmügyi min. oszt. tanácsost, dr. Görgey Istvánt, Károlyi Dezsőt a földművelésügyi minisztérium, dr. Csilléry Bélát a pénzügyminisztérium kiküldöttjét, Hoffmann Hugó iparfelügyelőt a horvát kormány részéről, báró Kohner Adolfot, Domonyi Ödönt, Bien János, Kohn Ignác, Klein Gyula és Spiegel Miksa gyárosokat, Szegő Bélát, a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ r.-t. ügyvezető igazgatóját, Schön Gézát, a Borközpont r.-t. ügyvezető-igazgatóját, Krassó Fülöpöt, az Olajipar Társaság igazgatóját, Balogh Elemért, a »Hangya« vezérigazgatóját, Halász Józsefet, a Magyar Mezőgazdák Szövetsége igazgatóját, dr. Matta Árpád országgyűlési képviselőt, báró Korányi Friggyest, a Központi Hitelszövetkezet igazgatóját.

Árdrágító bizottsági tag. A főváros egyik kerületi társaskörében, amelyet fővárosi bizottsági tagok vezetnek, érdekes esemény történt: a kör egyik tagját, aki szintén fővárosi bizottsági tag, följelentették árdrágításért, mert a saját társaskörének maximális áron felül szállította a zsirt. Mély megdöbbenéssel kell megemlékeznünk e hirről s egyúttal, ime, ez az igazolása sok-sok vendéglősnek, kik amiatt panaszkodnak, hogy maximális áron nem lehet semmit venni.

Az eset a Józsefvárosi Körben történt. A körnek régi tagja Zeidl Vencel hentesárugyáros, aki a Józsefvárost képviseli a főváros törvényhatóságában. A körnek saját vendéglője van és minthogy másutt nem tudtak nagyobb mennyiségű zsirt szerezni, a kör régi tagját, Zeidl Vencelt kérték meg arra, hogy a zsirt szállítsa. Zeidl teljesítette is a kérelmet, de a zsirt a maximális 9 korona 40 filléres ár helyett 14 koronáért adta, úgy hogy a kör vendéglőse több ezer koronát fizetett ki differenciában. Ugyanekkor, amikor ez az eset megtörtént, megjelent a körben özvegy Simonovics Béláné, akinek a férje józsefvárosi városbíró és bizottsági tag volt és panaszt tett a kör vezetőségénél Zeidl ellen. Elmondotta, hogy fölkereste Zeidlt és arra való hivatkozással, hogy a férje sok szivességet tett neki, egy kiló zsirt kért tőle, természetesen pénzért. Zeidl adott is, de a kiló zsírért 14 koronát fizettetett vele. A körben nagy fölháborodást keltett, hogy egy fővárosi bizottsági tag maximális áron fölül árusít zsirt és ezért a kör egyik választmányi tagja, Nádor Lajos fővárosi bizottsági tag nyomban az előjárásra sietett, ahol árdrágítás miatt följelentette Zeidlt. A józsefvárosi bizottsági tagok között ezzel kapcsolatosan mozgalom indult meg, hogy Zeidlt bizottsági tagságáról lemondassák.

Vigami adó Szegeden. Szeged város képviselőtestülete ma tartott közgyűlésen a tanács javaslatára megszavazta a vigami adót. A mozgóképelőadásokra 20, kabaréra és táncmulatságra 10, színházi előadásra pedig 5 százalékos adót állapítottak meg. Ez is a háboru szülötteje.

A kenyérjegy. A rendőrség azt tapasztalta, hogy ujabban a főváros több korcsmájában és vendéglőjében a vendégeknek kenyérjegy nélkül is adnak kenyeret. Ezért most megfigyelés alá vette az összes budapesti korcsmákat és vendéglőket. Már több napja tart ez rendszeresen és eredménnyel is. Eddig a Ritz-, Metropol- és Royal-szállóbeli éttermek, továbbá a Vilmos császár-úti Schuller-, Leheti- és a Baross-téri Hack-vendéglők tulajdonosai ellen történtek feljelentések. A rendőrség folytatja az ellenőrzést. Ez uton is felhívja tehát a korcsmák és vendéglők tulajdonosait, hogy helyiségükben szigorúan tartassák be alkalmazottaikkal a vonatkozó miniszteri rendeletet és kenyeret csakis a már előzőleg átadott kenyérjegyek ellenében szolgáltatassanak ki, annyiival inkább, mert ezen kihágás miatt följelentettek ellen teljes szigorral fog eljárni.

Társas reggelik.

Október 6-án nincs összejövetel.
Október 13-án Hungária-szállodában reggeli.
Október 20-án nincs összejövetel.
Október 27-én Hack István vendéglőjében reggeli.
November 3-án Kittner Mihály vendéglőjében vacsora.

Jó barátok összejövetelei.

Október 4-én Hrabovszki György vendéglőjében, V. Gróf Zichy- és Hajós-utca sarok.
Október 11-én Beier János vendéglőjében, VIII. Reviczki-tér.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Első-rangu kénes hévvizű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszaporogatások, uszodák külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők, hőlégy, szénsavas- és villamos vízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használatnak, főleg csuszos bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld
az igazgatóság.

SAJT.

Többféle kemény és lágy sajtot legfinomabb minőségben gyárt, továbbá eredeti ementháliban állandóan nagy raktárt tart:

Stauffer és Fiai
magyarországi Répcelak sajtgyárak

Bérbeadó
Tarpatakfüred
(Tátrafüred mellett) vendéglője

3, esetleg 1 évre 1917 január 1-től kezdve. :: Bővebb felvilágosítást nyult Tarpatakfüred igazgatósága Szepesszombaton. :: Ajánlatok legkésőbb 1916 október hó 15-ig fogadtatnak el.

MI AZ ÚJSÁG?

Az első zsirtalan nap étlapjai.

Szeptember 25-én volt Magyarországon az első zsirtalan nap. A háború 27-ik hónapjában jutottunk ide.

A háború gazdasági dokumentuma lesz valaha ez a három étlap, amit közlünk, hogy így őrizzük meg az utókornak ezeket a háborús érdekes okiratokat, emlékeket. Az első étlap a Pannonia étlapja. Így szól:

Déli étlap:

Budapest, 1916. szeptember 25. Leves: Csurgatott tészta-leves, májrizs-leves, erőleves rojal, üres leves tojással. Marhahus zsemlye-torta mártással. Hal: hideg kecsge mustár-mártással, fogas roston, ponty gyökérrel, harcsa roston, süllő roston. Előétel: Tojás paradicsommártással, paraj tojással, borjúláb gyökérrel, borjumirigy paradicsommártással, borjuvelő zöld borsóval. Kész étel: Pichelsteini gulyás, marhasült bécsimódra, fél jérce, félig sült vesepecsenye, párolt fősál-szelet, párolt libacomb ricettel, fél gyöngygyök, fél párolt fácán, ürüborda roston. Tészta: Töltött metélt, piskotatekercs, 1 szelet torta. Gyümölcs: Párolt alma, görögdinnye, egyéb gyümölcs, őszi barack, körte, alma, füge, szőlő.

Esti étlap:

Budapest, 1916. szept. 25. Metéltleves, erőleves csészében. Hal: hideg kecsge, fogas roston, harcsa roston, ponty gyökérrel, süllő roston. Előétel: tojás paradicsommártással, tojás parajjal, borjuvelő zöld borsóval, borjúláb gyökérrel, borjumirigy paradicsom-mártással. Kész étel: debreceni kolbász káposztával, bográcsgulyás, jérce, sertéskaraj tökkel, báránygerinc parajjal, becsinált borjúhús kelvirággal, vargánya tojással, féligsült hátszin parajjal, borjuvesd zöld babbal, libacomb ricettel, párolt fácán, ürüborda roston. Tészta: töltött metélt, torta. Gyümölcs: párolt alma, görögdinnye, vegyes gyümölcs, őszi barack, alma, szőlő.

Frenreisz István József-köri kedvelt, ismert vendéglőjében ez volt az első zsirtalan nap étlapja:

Kockatészta leves, zöldségpürre, marhahus almamártással, melió hagymamártással, ecetes tormával, céklával, főzeléssel, ecetes ugorkával, körözve, fartó vagy csonthus. Burgonyafőzelék frankfurtival. Tészták: mákos metélt, piskotatekercs, málnakocsonya. Hidegek: prágai sódar, hideg kecsge mustármártással, hideg tok mustármártással, ponty forrázva, tejszínes tojás sütte, kelvirág tejföllel. Jérce zöldséggel, kacs, sertéskaraj burgonyával, borjuszegy zöld babbal, párolt marhafartó céklával, pácolt marhanyelv babpürével, sertéspörkölt burgonyával, marhagulyás, debreceni tormával, borjúláb forrázva. Befőttek: párolt körte, almapiürre. Saláták: káposzta, burgonya, paprika, vegyes, cékla. Köreték: zöld bab, tökkáposzta. Gyümölcs: szőlő, dió.

Pantol Márton kartársunk étlapja pedig ez volt:

Levesek: barna, Bouillon tojással, kenyérleves tojással, finom-metélt, zöldbab leves. Marhahus ecetes tormával, céklával, mártással, főzeléssel, körözve. Főzelék: tejeles burgonya, debreceni feltéttel, zöld bab, tökkáposzta, savanyu káposzta, körte-főzelék, a fenti főzelék feltéttel. Tésztaneműek: piskotatekercs borhábbal, fejbe dara. Torták: csokoládé-torta,

Stefánia-torta, Sertés kocsonya, kecsge, harcsa, fogas, ponty forrázva, gombás fogas, sertéscomb, párolt marhasült, nyulgerinc, nyulcomb, bogrács-gulyás, székely gulyás, debreceni káposztával, füstölt házi sódar, becsinált borjúhús, serpenyős borjuvelő, töltött paprika, Iriss-yew. Hidegek: prágai karaj. Saláták: kovászos ugorka, ugorkasaláta, fejes saláta, fejes saláta tojással, vegyes saláta, burgonyasaláta, babsaláta, paprikiasaláta, cékla. Sajtok: Ementhali, Gudo, Pusztadörgy, Roquefort, vajjal, lipói túró körítve. Gyümölcs: alma, körte, szőlő, görögdinnye, sárga dinnye, Turkesztán.

*

Sokan törnek még ma a fejüket, ha ezeket az étlapokat olvassák. Alig hiszik, hogy egy-egy ételt zsír nélkül el lehetett készíteni.

No, de majd elhiszik, ha ők is megpróbálják és megtanulják.

A bor ára és a must cukortartalma. A kerületi borászati felügyelőségek legutóbbi jelentései, amelyek a szeptember 20-ig terjedő piaci helyzetet tüntetik föl, a következőket tartalmazzák:

Budapesti kerület: A hosszantartó hűvös és esős időjárás miatt a bogyók kezdenek kirepedezni és rothadni, amiből kifolyóan a szüret már szeptember negyedik hetében kezdetét veszi. A remélhető termés gyöngye, sőt sok helyen rossz, minősége közepes. Mustra 200 koronás kötések is történtek. — Szekszárdi kerület: Kisebb birtokok már szüretelnek. A nyert must 15—18 százalék cukrot tartalmaz. Gyöngye, közepes, sok helyen rossz termés várható. Mustot 160 koronával kötik le. — Pécsi kerület: A pécsváradai járásban egyes birtokok a szüretet már megkezdték. A must cukortartalma 12—17 százalék. Közepes, helyenkint gyöngye bortermése van kilátás. Erjedt mustot 160—170 koronával fizetnek. — Tapolcai kerület: A szüret általában kezdetét vette. A korai fajok érettek, jobb fekvésekben 19—20 százalék a must cukortartalma. Késői fajok még fejellenek, ezeknél 15—16 százalék a cukortartalom. Gyöngye termés várható, átlagosan holdanként 6—15 hektoliter. A must ára hektoliterenként 160—180 korona. — Soproni kerület: A gyöngye termésű szőlőket már e héten szüretelik. Helyenként a termés mennyiségileg és minőségileg jó, viszont máshol és pedig naggyobb részben gyöngye lesz az eredmény. A bor ára hektoliterenként 200—240 korona. — Pozsonyi kerület: Tulnyomóan nagyon gyöngye lesz a szüret, sőt sok helyen a termés teljesen elpusztult. A bor ára 160—200 korona. — Balassagyarmati kerület: Átlag gyenge feltermés várható. Új borra 170—180 koronás kötések vannak. — Egeri kerület: A bogyók aprók, mennyiségileg kis, minőségileg kiváló termés várható. A must ára még nem alakult ki. — Tarcali kerület: Az új borok elővétele megkezdődött. A gazdaság nagyrésze tartózkodik az eladástól. — Beregszászi kerület: Beregben, Szabolcsban közepesen alakult, Ungban jó közepes termés. A borkészlet csekély és hektoliterenként 170—300 korona. — Szatmári kerület: Közepes termés. A borkészlet csekély. Az ár hektoliterenként 135—160 korona. — Bihardiószegi kerület: Terméskilátás gyöngye. A must ára még nem fejlődött ki. Az óbor ára 160—180 korona. — Fehérléplomi kerület: A háborús viszonyok között megbízható adatok nem voltak beszerezhetők. — Kecskeméti kerület: Korai fajták szüretelése megkezdődött. A must cukortartalma a Babó-féle mérő szerint 16 százalék. Óbor 240 korona. Átlagban az óborok ára szeptember elseje óta lényegesen drágult.

Két hustalan és egy zsirtalan nap. Új kormányrendelet. A hivatalos lap szeptember 21-iki száma kormányrendeletet közölt, mely az ország területére hetenként két hustalan és egy zsirtalan napot rendelt el. Nem szabad hust forgalomba hozni szerdán és pénteken, zsiros vagy olajos ételt pedig hétfőn tilos eladni. Ezenkívül kedden és csütörtökön nem szabad levágni marhát, sertést, juhot és kecskét.

A rendelet szerint, amely szeptember 25-én lépett életbe, szarvasmarhát, sertést, juhot, ugyszintén kecskét, korra való tekintet nélkül, a hét két napján, és pedig kedden és csütörtökön, kényszerelvágás vagy kényszerleszúrás szükségét kivéve, vágni vagy leszurni tilos. A hét két napján, és pedig szerdán és pénteken hust akár nyers, akár feldolgozott (főtt, sült, füstölt, sózott stb.) állapotban forgalomba hozni nem szabad. Ugyane napon tilos az ételeknek kiszolgáltatására szolgáló üzletekben és üzemekben (fogadók, vendéglők, egyesületi jellegű és más étkező helyek stb.) hus felhasználásával készülő ételeket előállítani vagy kiszolgáltatni.

E rendelet értelmében husnak tekintik a marhának, sertésnek, juhoknak, kecskének, lónak, nazinyulnak, szárnyasnak és vadnak emberi táplálkozásra felhasználható minden részét, kivéve a gyors romlásnak kitett belső zsigerezéseket. Husnak tekintendő az említett husneműkből előállított huskonzerv és hentesáru is.

Vasárnap, hétfőn, kedden, csütörtökön és szombaton az üzletek és üzemek egy étkezésre egy személynek legföljebb egy husételt szolgáltathatnak ki. Mindennemű hal husételnek számít. Nem husétel az olyan étel, amely egy személyre számított adagban összesen legföljebb 50 gramm hust vagy husneműt tartalmaz. Hétfői napokon az üzleteknek és üzemeknek nem szabad olyan ételeket előállítani vagy kiszolgáltatni, amelyeknek előállításához zsír (sertészsír, vaj), növényzsír, növényi olaj, vagy emberi élvezetre alkalmas bármely más zsiradék vagy olaj felhasználása szükséges. A belügyminiszter egészségügyi szempontból kórházak és egyéb gyógyintézetek betegei számára kivételeket engedhet.

Aki e rendeletet, vagy a hatóságnak e rendelet alapján kibocsátott rendelkezését megszegi, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el, s két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Kötelező a német pénz elfogadása. A pénzügyminiszter szept. hó 12-én kelt 115906. számú rendeletével elrendelte, hogy a magyar szent korona országainak területén tartózkodó német katonaság szükségleteinek beszerzése megkönnyítése céljából mindenki köteles a német birodalmi fizetési eszközöket és pedig pénzérmék, bankjegyeket, (birodalmi pénztárjegyeket) és kölcsönpénztárjegyeket folyó évi szeptember hó 15-től kezdődőleg további rendelkezésig, de legkésőbb a háború tartama alatt fizetés és átváltáskép elfogadni. A pénzügyminiszter a márka átszámítását olyképpen rendelte el, hogy 1 márka = 1 korona 44 fillér átszámítási értékkel szerepel. Figyelmeztetjük a közönséget saját érdekében is, hogy a fenti rendelet követelményeit szigorúan tartsa be és ahhoz hazafias kötelességérzetből is alkalmazkodjék.

Nincs kenyér a bécsi vendéglőkben. Az ausztriai helytartó rendelete, amellyel a vendégladókban, vendéglőkben és kávéházakban megtiltotta, hogy kenyeret adjanak a vendégeknek, életbe lépett.

A BORSZÉKI MADONNA savanyuviz, kitünő borviz és asztaliviz.

Teljesen vasmentes, a bort és pezsgőt nem feketíti. Dus szén-savtartalmánál fogva az emésztést kedvezően befolyásolja.

Megrendelhető: Borszéki Fürdővállalat Részvénytársaságnál, Budapest, V. Nádor-u. 6. Telefon 157-81 és 162-84.

Jilágszerte utánózzák

Szent István dupla malatásör utólerhetetlen

Gyártja a
Kőbányai Polgári Serfőző R-T.
Budapest—Kőbánya.

14 láda
friss savanyu viz
több fajta átadó. Teljes felvilágosítás ad e lap kiadóhivatala.
Telefonon is.

Pincér urak figyelmébe!

Fő- és fizetőpincér urak, kiknek oldalzebtárca (papiros pénz) vagy pinczértáska (apró- és ezüst számára) van szükségük, a melynek feneke nincs többé külön beillesztve, hanem a felső rész az aljával egy daraból készült — a legjutányosabb árak mellett szerezhetik be.

Molnár Vilmos

kesztyű- és sérvkötőgyárosnál.

Budapest, VII., Károly-körút 28. szám.

(Központi városház.)

Gummi- és halhólyag-különlegességek tucatonként 2, 3, 4, 5 és 6 forint. Nagy raktár a legkiválóbb gyártmányú göröcsér, gumiharisnyák, sérvkötők, szuszpenzoriumok és a legkülönfélébb betegápolási cikkekben.

Eladó bor és pálinka

230 hektó zöldfehér, 100 rizling és a többi ezerjő fehér borok, saját termésű 3 hektó barack, 250 liter seprű, kis üstön főtt pálinkám van eladó.

NINDA PÁL, KECEL (PEST-MEGYE)

Boros üvegek,

1 literes, 1/2 literes és 7 decis nagyságban, valamint pezsgős üvegek olcsón eladók nagyobb mennyiségben. Budapest, VIII., József-körút 71. sz. I. em. 23.

Törvényes védjegy szabadalom.

1 doboz
ára 2 kor.,

mely elég körülbelül 60—70 patkány **biztos** kiirtásához. Ismertető leírást, amely közli, hogy különféle nagyságu gazdaságban és lakásban hány doboz használandó a teljes kiirtáshoz, kérésre ingyen küld **Reitter Oszkár** főkapitány **PATKÁNIN** gyáranak vezetősége Nagybecskereken. :: Biztos és tökéletes irtásért jótállás

Jótállás!

az irtás tökéletes eredményeért.

Reitter Oszkár

nagybecskereki ny. főkapitány fajbaromfitenyésztőnek találmánya a

PATKÁNIN

felülmul eddig ismert mindenféle patkányirtószert (nem méreg), emberre, állatra cseppet sem veszélyes

felülmul eddig ismert mindenféle patkányirtószert (nem méreg), emberre, állatra cseppet sem veszélyes

121485. sz.

1916.

Árverési hirdetemény.

Somlóvásárhely község határában fekvő és a magyar vallás alap. tulajdonát képező somlói u. n. „jenői“, „téglaházi“ és „lovasi“ szőlőkben a f. évben várható mintegy 180 hecto mustborra

folyó évi október hó 4-ik napján déli 12 órakor, a vallás és közokt. magy. kir. Miniszterium IX. ügyosztályában (V. ker., Hold-utca 16. sz. III. emelet) zárt ajánlati verseny fog tartatni.

1. Az egy koronás bélyeggel és 4000 korona bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok, melyek borítékán kiirandó „Ajánlat a somlói vallás alap. urad. szőlőkben 1916. évben várható mustbor termésre“ a fenti napon délelőtt 11 óráig a vallás és közokt. m. kir. Miniszterium segédhivatali főigazgatójánál (Hold-utca 16. sz.) nyujtandók be.

2. A literenként beigérendő összeg az ajánlatokban betűkkel és számokkal olvashatóan kiirandó és kijelentendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és magát azoknak feltétlenül aláveti.

3. Az ajánlatok közötti szabad választás, vagy visszautasításának joga — tekintet nélkül a beigért összegre — a vallás és közokt. m. kir. Miniszter Urnak fenntartatik.

4. A részletes feltételek a vallás és közokt. m. kir. Miniszterium IX. ügyosztályában, a segédhivatali főigazgatónál és a somlóvásárhelyi kir. közalap. erdőgondnokságnál — hivatalos órák alatt — betekintheők.

• Budapest, 1916 szeptember hóban.

A vallás és közokt. m. kir. Miniszteriumtól.

DREHER ANTAL SERFŐZDEI R.-T.

BUDAPEST-KÖBÁNYÁN.

Városi iroda: VIII., József-utca 36.

Saját palack-töltés

Ajánlja kítűnő minőségű ászok-, király-, márcziusi-, kiviteli márcziusi-, korona- (à la pilseni), maláta-, bajor-, dupla márcziusi- és bak-sörét.

Különlegesség: dupla maláta kősör, kőkorsókban. Nagyobb sörmennyiséget saját jégkocsijaiban szállít.

AZ „ERDÉLYI PINCZE - EGYLET”

császári és királyi udvari szállítók

KOLOZSVÁROTT.

Sürgönczim: Bortermelők szövetkezete, Kolozsvár.

Ajánlja egyenesen a szövetkezeti termelő tagjaitól beszerzett és minden kiállításon elsőrendű érmeteket nyert tisztán kezelt és kítűnő minőségű fehér- és vörös, asztali-, pecsenye-, csemege- és gyógyborait. Megkeresésére készséggel küld árlapot az igazgatóság.

ELSŐ MAGYAR RÉSZVÉNY-SERFŐZŐDE

Budapest-Köbánya.

Fennáll:

1854 óta

A legújabb technikai berendezésekkel felszerelt serfőzde évi gyártó képessége 1.000.000 hl.

Hordósörrendelés Budapestre: VIII., Esterházy-u. 6. Telefon József 4-29. Angyalföldi jégverem: Telefon 115-85. Budai jégverem: Telefon 43-40. Vidékre X. Külső Jászberényi-út 11. Telefon 52-58 és 52-60. Palacksörrendelés Budapestre és vidékre X. Külső Jászberényi-út 11. szám. Telefon 56-58. Budapestre a városi sörraktárakban is

Nagyszöllősön

a jó forgalmu

„Hungária”

vendéglő és szálloda
bérbeadó, esetleg
eladó.

Nagyszöllősi Hitelintézet
r.-t.

35

év óta fennálló jömenetelű

VENDEGLŐ

szőlőkkel és házzal

szabadkézből teher nélkül,
haláleset miatt azonnal eladó.
Bővebb felvilágosítást nyújt:

KÉNER ILONKA, Zalaegerszeg.

Mielőtt

szükségletét

valódi hegyi

málna

szörpben

fedezné, kérjen
mintázott ajánlatot

STEINER

ÉS LÖWY

első besztercebányai
hidraulikus gyümölcs-
sajtoló és szörpgyártó

Besztercebányán

LITTKE L.

pezsgőborgyár-telepe PÉCS.

Főraktár: Budapest, IV., Szép-utca 3.

Frigyes főherceg
ő császári és kirá-
lyi fensége, Salva-
tor Lipót ő cs. és
kir. fensége és
„Nemzetközi Háló-
kocsi” és „Európai
Express Vonat-tár-
saság” szállítója.

PEZSGÓFAJOK:
„SPORT GRAND
VIN SEC”, „CA-
SINO EXTRA SEC”
„FORENLAND”
(savanykás) „BRI-
TANIA EXTRA
DRY” (cukor nélk)